

EDITORIAL

Principiile calității și promovării educației pentru sănătate, în raport cu activitățile fizice din învățământul preuniversitar și superior

Quality principles and health educational promotions together with physical activities in pre-university and superior education

Traian Bocu

Universitatea de Medicină și Farmacie “Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca

Redactor șef al revistei Palestrica Mileniului III

traian_bocu@yahoo.com

Titlul editorialului este inspirat din Legea educației în vigoare. La Art. 3 sunt menționate un număr de 21 principii care guvernează învățământul preuniversitar și superior, dintre care ne vom opri numai asupra a două, cel al asigurării calității și cel al promovării educației prin sănătate, care ni se par mai interesante și fac obiectul unei preocupări speciale în ideea reformei preconizate în domeniul educației și cercetării (***, 2011).

a) *Principiul asigurării calității*, în baza căruia activitățile de învățământ se raportează la standarde și la bune practici naționale și internaționale.

Conform standardelor internaționale din seria ISO 9000, învățământul reprezintă o prestare de servicii în cadrul căruia funcționează relații client-furnizor externe și interne, similare celor care există și funcționează în lumea afacerilor. O asemenea abordare în învățământul superior este prezentă de mulți ani în universitățile din țările Comunității Economice Europene, unde universitatea este considerată a fi un prestator de servicii, iar pentru a obține calitatea acestor servicii sunt necesare: cunoașterea prealabilă a necesităților clienților și satisfacerea acestora. Același autor conchide că, în România, este încă foarte dificil să se accepte ideea că universitatea este un ofertant/prestator de servicii și că mai ales studenții ar fi clienți ale căror necesități/cerințe ar trebui să fie măcar bine cunoscute dacă nu chiar și satisfăcute (în cât mai mare măsură!) (Drăgulănescu, 2000).

Idei referitoare la politica privind calitatea din universități întâlnim și în declarațiile unor Rectori, conducători de universități (Ciuce, 2009; Andronescu, 2006). Prin aceste documente, cerute expres de standardele SR EN ISO 9001:2008, conducerea universității de la cel mai înalt nivel se angajează în implementarea sistemului de management al calității, pentru satisfacerea cerințelor clienților (studenților) și partenerilor interni și externi ai universității, precum și asigurarea infrastructurii și a unui mediu de lucru adecvat pentru atingerea obiectivelor de calitate propuse (Ciuce, 2009). Considerăm interesante

ideile managementului calității în conformitate cu cerințele descrise în Manualul Sistemului Calității și intenția de promovare a acestora în special în universități. Implementarea cerințelor studenților, văzuți ca și clienți, reprezintă clar o provocare pentru schimbarea mentalității corpului didactic în relația cu studenții. Considerarea studenților ca parteneri nu este suficientă în accepția de creștere a calității. În același fel se pune problema și la nivel de bibliotecă, cantină, cămin și ar trebui să se pună și în practica activităților de educație fizică și sport, respectiv spațiile didactice pentru practicarea acestor activități.

Cu toate că biblioteca, cantina și baza didactică pentru practicarea activităților sportive reprezintă „cartea de vizită” a universităților, se constată că din standardele ISO 9000 lipsesc cerințele studenților față de baza didactică de educație fizică și sport, respectiv caracteristicile cantitative și calitative specifice acestui domeniu. Reamintim faptul că educația fizică și sportul reprezintă o disciplină curriculară complementară, prevăzută în planurile de învățământ la anii I și II.

În acest context, menționăm faptul că dezvoltarea infrastructurii necesare practicării activităților fizice determină în consecință schimbarea condițiilor de mediu care obligă la rândul lor la o nouă adaptare, influențând schimbarea mentalității cadrelor didactice și studenților/elevilor. Noua mentalitate ar fi legată de necesitatea acceptării/recunoașterii faptului că studentul/elevul este plasat în centrul procesului educativ și nu profesorul și că reformele trebuie implementate în interesul studentului/elevului și nu al profesorului și altele.

“Interesul pentru abordarea reală, pragmatică și eficientă a standardelor privind sistemele de management al calității impune unele modificări ale cadrului birocratic și ineficient al Legii 87/2006 privind asigurarea calității educației aplicat de ARACIS și ARACIP (cu desconsiderarea standardelor și practicilor internaționale în domeniu). Altminteri, școlile și majoritatea universităților noastre vor continua să simuleze asigurarea calității” (Drăgulănescu, 2000).

b) *Principiul promovării educației pentru sănătate, inclusiv prin educația fizică și prin practicarea activităților sportive.*

Educația fizică este disciplina care însoțește elevul pe tot parcursul școlarității și studentul în primii ani de facultate. Obiectivele educației fizice sunt multiple, dar toate se orientează spre asigurarea și menținerea unei stări de sănătate optime a practicanților săi. Caracterul exclusiv practic al educației fizice nu mai este de actualitate, profilul disciplinei necesitând completări cu aspecte teoretice și științifice, angajate de către specialiștii din sistem. Aceasta înseamnă că obiectivele educației fizice vor trebui completate cu noțiuni teoretice care să justifice necesitatea practicării diferenței de mișcare până la 3-4 practici pe săptămână, cu o durată cuprinsă între 30-120 minute/ședință. Aspectele teoretice probabil se vor concretiza în apariția unor manuale referitoare la cele 8 competențe cheie pe însușirea cărora se bazează întreg sistemul de educație actual (***, 2011). În formarea competențelor cheie considerăm oportun să se intervină prin predarea unor noțiuni generale, în două momente, la clasa a V-a și la clasa a X-a, bineînțeles cu nivel de abordare diferit. Aceste

manuale, la capitolul referitor la formarea competențelor sociale și civice, ar urma să se refere în cadrul unuia sau mai multor subcapitole la predarea noțiunilor teoretice necesare însușirii de către elevi a noțiunilor teoretice specifice formării unui stil de viață favorabil sănătății, care să includă practicarea sistematică a activităților fizice cu efort moderat, precum și modalități de gestionare a stresului psihoemoțional cotidian, prin intermediul acelorași activități. Aceste noțiuni vor putea fi predate la fiecare capitol sau subcapitol de către cadrul didactic de specialitate, în cazul nostru profesorul de educație fizică. Alte noțiuni, din cadrul formării celorlalte competențe vor fi predate de către alt cadru didactic de specialitate.

Bibliografie

- Andronescu E. Declarația de politică a rectorului UPB, privind calitatea. București, 2006
- Ciuce C. Declarația Rectorului privind politica cu privire la calitate. Cluj-Napoca, 2009
- Drăgulănescu N (and 11 students). A Student Evaluation of Quality of Academic Services. Q-Media, 2000; 2:58-61
- ***. Legea Educației Naționale nr.1/2011 MO 179 (18) Partea I, 2011:1-63